

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม ขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมาสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8-10 ยังคงยึดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มในอนาคต ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 จึงมุ่งเน้นการพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้คนทุกกลุ่มทุกวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และองค์ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ใหม่โดยสร้างกระแสสังคมให้การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน มีนิสัยใฝ่รู้ รักการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของคนต่างวัย ควบคู่กับการส่งเสริมให้องค์กร กลุ่มบุคคล ชุมชนประชาชน และสื่อทุกประเภทเป็นแหล่งเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ สื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ส่งเสริมการศึกษาทางเลือกที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ยืดหยุ่น หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2556 : 39-49)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 26-29) ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ไว้หลายมาตราดังนี้ มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง กระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มาตรา 22 การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมี

ความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพมาตรา 24 การจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์หอศิลป์ สวนสัตว์สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีศูนย์การศึกษาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนหมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัด มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น มาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษา ระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาและยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาจากขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย การบริหารงานวิชาการการบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคลการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักในการบริหารงานวิชาการนั้นภารกิจที่สำคัญอันหนึ่งก็คือการบริหารการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการนิเทศการศึกษาภารกิจหนึ่งที่เกี่ยวข้องกันก็คือการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาการประชาสัมพันธ์การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายการบริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันหรือเรียกว่ายุคปฏิรูปการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดความพร้อมให้เกิดขึ้นในโรงเรียนหลาย ๆ ด้านสำหรับให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองในทุกรูปแบบโรงเรียนที่สะอาดร่มรื่นมีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน นับเป็นบริบทที่มีความจำเป็นไม่ว่าจะเป็นแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติที่กลมกลืนจิตใจเด็กให้เป็นคนละเอียดอ่อนรักธรรมชาติหรือแหล่งเรียนรู้ที่เป็นสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีก็เป็นสิ่งที่จะช่วยให้เด็กแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้เป็นคนดี คนเก่ง และคนที่มีความสุข โดยพัฒนาให้เต็มศักยภาพ และแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

และจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยทุกฝ่ายต้องร่วมกันระดมสรรพกำลังในการจัดการศึกษา ฝึกทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ การเผชิญสถานการณ์จริง การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สนองความต้องการของหลักสูตร

โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีเนื้อที่ 13 ไร่ 2 งาน เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 113 คน มีเขตพื้นที่บริหารสองหมู่บ้าน คือ บ้านทุ่งสว่าง หมู่ 7 และบ้านเมืองกับ หมู่ 16 จำนวนประชากรทั้งสองหมู่บ้านประมาณ 1,200 คน ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา รับจ้าง มีฐานะยากจน เนื้อที่ส่วนใหญ่ของโรงเรียนเป็นพื้นที่ว่างเปล่า มีบ่อน้ำอยู่ 1 บ่อ แหล่งเรียนรู้ยังไม่สวยงาม ไม่เป็นสัดส่วน ขาดความเป็นระเบียบไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญอีกหลายแห่ง ควรพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรพอเพียง คือบริเวณหลังอาคารและบริเวณรอบสระน้ำ เพราะเป็นพื้นที่ว่างเปล่า มีบ่อน้ำขนาดใหญ่ นอกจากแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรพอเพียงแล้วยังมีแหล่งเรียนรู้ด้านวิชาการที่ขาดแคลน คือห้องสมุด และห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์และระหว่างวันที่ 18,19 และ 22 มิถุนายน 2552 โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบที่สอง โรงเรียนไม่ผ่านการประเมินเนื่องจากมีสาเหตุมาจากปัญหาหลายด้านดังนี้

ด้านผู้เรียนปฐมวัย ควรได้รับการจัดกิจกรรมในการพัฒนากระบวนการคิด ความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ให้ผู้เรียนอย่างหลากหลาย มีกิจกรรมประเภทการสำรวจสิ่งต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์และถ่ายทอดผ่านการพูดให้ผู้เรียนเล่าเป็นเรื่องราว หรือผลงานทางศิลปะ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์จากการใช้คำถามปลายเปิดกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดตามและหาข้อสรุปคำตอบด้วยตนเอง จัดกิจกรรมโครงงาน ฝึกการสังเกตสำรวจ ธรรมชาติรอบตัว และนำมาร่วมกันสรุปประมวลผลจากคำพูดของผู้เรียนปฐมวัย และถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะ การวาดภาพ การปั้น การฉีก ตัด ปะ เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานตามพัฒนาการ ทุกด้านไปพร้อมกัน

ด้านผู้เรียนประถมศึกษา ควรได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการคิดวิเคราะห์ การคิดแบบองค์รวมการคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยมีกิจกรรมฝึกให้ผู้เรียนฝึกการพูดหน้าชั้นเรียน กิจกรรมฝึกผู้เรียนให้สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ด้วยตนเอง กิจกรรมสร้างสรรค์ผลงานที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดได้อย่างอิสระ มีการทำโครงงานที่มีแหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าที่มีความหลากหลาย หนังสือเล่มเล็กที่ผู้เรียนวาดภาพ เขียนเรื่องที่เกิดจากความคิดของตนเอง และมีบันทึกการอ่านที่เป็นระบบจับประเด็นสำคัญและแง่คิดที่ได้จากเรื่องที่อ่านจริง ๆ จากความเข้าใจของผู้เรียน

ด้านครู ควรจัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศภายในและนอกห้องเรียน เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ นอกจากนั้นควรจัดทำสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนให้มากขึ้น ครูควรจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริม การจัดการเรียนการสอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และควรทำการวิจัย เพื่อพัฒนาสื่อ และนำมาใช้พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ด้านสถานศึกษา ควรจัดหาและพัฒนาสื่อเพื่อสนับสนุนให้ครูใช้สื่อ และการจัด กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น นอกจากนั้นสถานศึกษาควรจัดโครงการและ กิจกรรมในระดับแผนงาน ที่สอดคล้องกับเป้าหมายยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยนำมามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเป็นเป้าหมายการดำเนินงานและ ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ มีการ ดำเนินการที่เป็นระบบ ครอบคลุมการ PDCA และโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ได้รับการ ประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ มหาชน) รอบที่สามเมื่อวันที่ 11 -13 ธันวาคม 2556 โรงเรียนได้รับการเสนอแนะในวันสรุปวัน สูดท้ายของการประเมิน โดยให้โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่เช่น ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ สวนเกษตรพอเพียง ให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน มีสื่อ อุปกรณ์ ที่เป็น แรงจูงใจให้นักเรียนเข้าไปค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเอง นายคำมวล คำจันทร์ราช ประธาน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557 : สัมภาษณ์) ปัญหาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนวัดบ้าน สำราญราษฎร์ คือ สภาพแหล่งเรียนรู้ที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เช่น สนามกีฬา แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร ไม่ค่อยได้ผลเท่าที่ควร ไม่มีผู้ดูแลรับผิดชอบในการดูแลรักษาผลผลิต ที่ได้จากการเกษตร และ นายสุขุม ศิรินันธกุล ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557 : สัมภาษณ์) ปัญหาแหล่งเรียนรู้โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ คือ การปฏิบัติที่ไม่ต่อเนื่อง และจริงจัง ทำให้แหล่งเรียนรู้หลายแห่งไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน ไม่สามารถฝึกปฏิบัติได้จริง นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ไปต่อยอดในการใช้ชีวิตประจำวันได้

จากสภาพปัญหาดังกล่าว และผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในโรงเรียนได้ประชุม ปรีกษาหารือและสรุปว่าสิ่งที่ปัญหาเร่งด่วนที่สุดและควรพัฒนาเป็นอันดับแรก คือ แหล่ง เรียนรู้ในสถานศึกษา โดยขอความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน เข้ามามีส่วน ร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบกลุ่มสาระการงาน อาชีพและเทคโนโลยี และงานส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาของโรงเรียนจึงได้มุ่งมั่น เสนอแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ ต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เป็นอย่างไร
2. จะพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ ได้อย่างไร
3. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและให้ข้อมูล
 - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจำนวน 22 คน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน ครูโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 8 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คน คณะกรรมการนักเรียนจำนวน 6 คนประกอบด้วย
 - 1) ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 1 คน
 - 2) ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 1 คน
 - 3) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 คน
 - 4) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 คน
 - 5) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 1 คน
 - 6) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 คน
 - 7) ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน
 - 8) ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ จำนวน 1 คน
 - 9) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน
 - 10) คณะกรรมการนักเรียน จำนวน 6 คน

1.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 126 คน	
1.2.1.ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 1 คน
1.2.2 ครู	จำนวน 8 คน
1.2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	จำนวน 7 คน
1.2.4 นักเรียนโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	จำนวน 80 คน
1.2.5 ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 30 คน

2. พื้นที่การวิจัย

โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ ตำบลตุมใหญ่ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

3. ระยะเวลาในการวิจัย

ระหว่างวันที่ มิถุนายน ถึง กันยายน 2557

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้ ประกอบด้วย

1. กรอบการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 - 1.1 แหล่งเรียนรู้โรงเพาะเห็ด
 - 1.2 แหล่งเรียนรู้แปลงเกษตร
 - 1.3 แหล่งเรียนรู้ห้องสมุด
 - 1.4 แหล่งเรียนรู้ห้องคอมพิวเตอร์
2. กรอบกลยุทธ์ในการพัฒนา
 - 2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิค A-I-C

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แหล่งเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่อยู่ในสังคมรอบตัวเราทั้งที่ไม่มีชีวิตและมีชีวิตเป็นสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ที่ทำให้คนในสังคมเกิดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูล ข่าวสาร ประชาชน สถานที่ต่าง ๆ และกิจกรรมทั้งหลายที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียน ร่วมกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดความสำนึก และตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลาและเกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ จากการได้คิดเอง ปฏิบัติเอง สร้างความรู้ด้วยตนเอง ตามอัธยาศัยและต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
3. ผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
4. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
6. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
7. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการเรียนรู้จากประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนความคิด ร่วมประเมินปัญหา ความต้องการ ร่วมคิด วิเคราะห์ สภาพปัญหา ร่วมวางแผน ปฏิบัติตามแผน ตลอดจนร่วมแก้ไขปัญหา ดำเนินการติดตาม และประเมินผล
8. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก เจตคติ ที่รู้สึกชอบ พอใจ ยินดี ต่อกิจกรรม งานต่าง ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของตนหรือผู้รับบริการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนได้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของแหล่งเรียนรู้ ปัญหาของแหล่งเรียนรู้ และความต้องการที่จะพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปจัดทำโครงการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน
2. ถ้านำข้อมูลจากการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนของสถานศึกษาจะมีมาตรฐานและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน ได้เป็นอย่างดี
3. ได้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีมาตรฐานและเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน